

Täysistunto

Torstai 12.5.2016 klo 15.59—17.19

2.3. Suullinen kysymys hallituksen tasa-arvo-ohjelmasta (Jyrki Kasvi vihr)

Suullinen kysymys SKT 54/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Kasvi.

Keskustelu

16.43 **Jyrki Kasvi vihr:** Arvoisa puhemies! Hallitusta on moitittu naisten työmarkkina-aseman heikentämisestä ja esitystensä sukupuolivaikutusten arvioinnin laiminlyömisestä. Siksi hallituksen uusi tasa-arvo-ohjelma onkin erittäin tervetullut. Ohjelma sisältää hyviä tavoitteita ja keinoja, joita myös me vihreät voimme kannattaa. Tällä ohjelmalla hallitus sitoutuu muun muassa arvioimaan oman toimintansa sukupuolivaikutuksia, myös budjettien osalta. Ohjelmassa on myös tervetulleita uusia avauksia, kuten miesten terveyden ja isien vanhemmuuden tukeminen. Tasa-arvo palvelee kaikkia, se ei ole keneltäkään pois.

Valitettavasti ohjelmassa esitetyt keinot eivät ole yhtä rohkeita, esimerkiksi perhevapaisiin ei esitetä isien vanhemmuutta ja äitien työllisyyttä edistäviä muutoksia. Kysynkin: miksei tasa-arvo-ohjelmassa ole rakenteellisia uudistuksia, esimerkiksi perhevapaiden käytön tasa-arvoisen jakautumisen edistämiseksi?

16.45 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen tasa-arvo-ohjelma on rakennettu hallituksen strategisen hallitusohjelman rakenteen mukaisesti. Ensinnäkin ovat pitkän aikavälin tavoitteet, vaalikauden tavoitteet ja sitten 30 konkreettista toimenpide-esitystä siitä, miten tällä vaalikaudella hallitus omilla toimillaan edistää niin miesten ja naisten välistä tasa-arvoa kuin ylipäättänsä yhdenvertaisuutta tässä yhteiskunnassa.

No, sitten tullaan asiaan, joka on realismia: Tänne on kirjoitettu näkyviin ne konkreettiset toimet, joihin 1) ministeriöt ovat sitoutuneet ja jotka 2) ovat toteutettavissa sen euroressurssin puitteissa, joka meillä käytössä on. Perhevapaiden osalta on edellytyksiä lisätä esimerkiksi perheiden valinnanvapautta, mutta esimerkiksi isien osuuden merkittävä lisääminen vanhempainvapaaosuudessa tarkoittaisi euromääräisesti sellaista summaa, että me emme ole siksi sitä tähän ohjelmaan kirjoittaneet.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.46 **Jyrki Kasvi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on tasa-arvon edelläkävijöitä maailmassa, mutta on meilläkin omat ongelmamme. Ehkä hävettävin niistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

on naisiin kohdistuva väkivalta, josta Suomi on saanut moitteita sekä YK:n ihmisoikeusneuvostolta että Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetulta. Tasa-arvo-ohjelman ainoa taloudellinen panostus on 2 miljoonan euron lisäys turvakotien rahoitukseen. Se on toki tervetullut, mutta viime vuosina on suljettu niin paljon turvakotipaikkoja, että 2 miljoonaa on vain ensiapua. Lähisuhdeväkivalta on Suomessa edelleen tabu, josta on vaikea keskustella avoimesti. Apua tarvitsevat sekä uhrit että tekijät, sukupuolesta riippumatta. Kansallisten uhritutkimusten mukaan naisista 17 ja miehistä 16 prosenttia on kokenut parisuhteessaan fyysistä väkivaltaa tai sillä uhkailua. Kysynkin, miten hallitus turvaa 2 miljoonalla turvakotipalveluiden saatavuuden kaikille perheväkivallan uhreille sekä tukipalvelut väkivaltaisuutensa kanssa kamppaileville puolisoille sukupuolesta riippumatta.

16.47 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on sitoutunut niin sanotun Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon meillä, ja se tarkoittaa konkreettisesti ensi- ja turvakotipaikkojen määrää, jossa me olemme merkittävästi takamatkalla, se on myönnettävä. Mutta hallitus on sitoutunut 2 miljoonaan euroon omissa kehyksissään, hallitusohjelmasta lähtien 2 miljoonaa euroa joka vuosi. Tällä resurssilisäyksellä, joka siis on vaalikauden viimeisenä vuonna 8 miljoonaa euroa nykytasoon nähden, ei tulla saavuttamaan vielä ihan täyttä määrää turvakotipaikkoja tämän vaalikauden aikana, mutta suunta on selkeä ja oikea. Toisekseen tärkeää on myös saada palveluja niille henkilöille, jotka niitä tarvitsevat lähisuhdeväkivaltaan liittyen, jotta se oma jaksaminen ja se oman elämäntilanteen ylläpitäminen mahdollistuvat niin hyvin kuin mahdollista. (Puhemies koputtaa) Eli tämä palvelupuoli on myös otettava tässä huomioon, (Puhemies koputtaa) ei pelkästään laskettava näitä turvakotipaikkoja.

16.48 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tasa-arvo-ohjelmasta tuntuu unohtuneen yksi tärkeä tema, ihmiskauppa. Koko paperissa ei mainita sanallakaan tätä ongelmaa, joka on alati kasvava. Ihmiskaupan torjunta vaatii määrätietoista toimenpiteitä. Nyt hallituksella oli mahdollisuus osoittaa, edes yhdellä lauseella, että se on huolestunut ihmiskaupasta. Sellaista lausetta ei ollut. Samaan aikaan hallitus uudistaa ulkomaalaislakia niin, että ihmiskaupan uhreja on entistä vaikeampi tunnistaa.

Talman! Människohandel är ett växande problem. Ändå nämns hela problemet inte i jämställdhetsprogrammet. Varför? Och till vilka åtgärder kommer regeringen att skrida för att minska på människohandeln?

Kysynkin hallitukselta: miksi ihmiskauppa ei ole mukana tasa-arvo-ohjelmassa, ja mihin konkreettisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä ihmiskaupan torjumiseksi?

16.49 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On monta muutakin lausetta, jotka täältä puuttuvat, (Mikaela Nylander: Sääli!) syystä tai toisesta, mutta väittämä siitä, että hallitus ei olisi huolissaan tilanteesta, joka on elävää elämää, josta pitää voida puhua: Meillä on ihmisiä, jotka ovat ihmiskaupan uhreja. Tämä tasa-arvo-ohjelma pitää sisällään myös hallituksen esityksiä, ja erityisesti herkissä asioissa se pitää ottaa vieläkin vakavammin, koko lainsäädäntökokonaisuuden osalta. Tämän lainsäädännön osalta, johon edustaja viittasi ja joka valmistelussa on, tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

vaiheessa sana sanasta siitä, että se on otettava huomioon, ja olennaistahan on se, että ryhtytään toimenpiteisiin.

16.50 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys oli erittäin tärkeä, ja kiitän puhemiestä, että saan tähän ihan lyhyesti vastata.

Ihmiskaupan uhrien tunnistaminen ja heidän asemansa tunnistaminen ja tiedostaminen on äärettömän tärkeää, ja nyt hallituksessa on erittäin tärkeätä — kun tehdään näitä erityyppisiä, muun muassa turvapaikanhakijoiden tilannetta parantavia tekijöitä ja asioita ja kehitetään näitä erilaisia ohjelmia eteenpäin, liittyvätpä ne kotoutumiseen, liittyvätpä ne erityyppisiin prosesseihin — että me teemme yhteistyötä tiiviisti muun muassa eri järjestöjen kanssa, joilla on sitä osaamista ja tietotaitoa siitä, mutta myöskin lisätään sitä osaamista muun muassa sosiaalityön puolelle, että siellä on rohkeutta ottaa nämä asiat esiin ja myöskin tiedostetaan ja nähdään ne ehkä piilossa olevat asiat, joista nämä ihmiset eivät pysty puhumaan, (Puhemies koputtaa) ja osataan heihin kohdentaa näitä oikeita palveluja.

16.51 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tasa-arvo-ohjelma on kokoelma hyviä aikeita. Mutta valitettavasti, kun iso kuva puuttuu, silloin puuttuu kyllä kaikki, ja nyt on kyse työmarkkinoitten tasa-arvosta. Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta lepää korkean työllisyysasteen varassa, ja siihen tarvitaan, arvoisa hallitus, niin naisten kuin miestenkin työ. Nyt teidän toimenpiteenne eivät kyllä luvalla sanoen edistä naisten, etenkin nuorten naisten, työssäkäyntiä. Ensinnä te olette rajanneet lasten päivähoito-oikeutta, olette romuttaneet subjektiivisen päivähoito-oikeuden. Nyt te olette nostamassa päivähoitomaksuja tavalla, joka johtaa siihen, että monessa perheessä todella joudutaan valitsemaan, onko varaa laittaa lasta päivähoitoon. Minä haluan kysyä teiltä, arvoisa hallitus: Miten te näette työllisyysasteen sukupuolten näkökulmasta? Miten te aiotte edistää nuorten naisten työllisyysastetta?

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vakavalla asialla kun ollaan, niin ei ehkä pitäisi seuraavaa sanoa, mutta sanon kuitenkin. Tämä kyselytunti alkoi sillä, että edustajatoverinne aloitti, että Suomella on suunta, johon ollaan maata viemässä. Nyt te aloititte oman kysymyksenne: kun iso kuva puuttuu, niin sitten tapahtuu niin, näin ja noin. Jos esimerkiksi lukee tämän hallituksen tasa-arvo-ohjelman, niin tähän on muuten kirjoitettu iso kuva. Se on tässä. Niillä resursseilla, voimavaroilla, osaamisella, mitä tällä hallituksella on, me pyrimme viemään tasa-arvoa naisten ja miesten välillä tässä maassa eteenpäin.

Toisekseen pidän erittäin arvokkaana sitä, että osana tätä tasa-arvo-ohjelmaa on työmarkkinajärjestöjen samapalkkaisuusohjelma, jossa on hyvin hyvin konkreettisia toimenpiteitä tälle vaalikaudelle ja jossa työmarkkinajärjestöt ovat sitoutuneet siihen, että yhdenvertaisuus työmarkkinoilla voi nykyistä paremmin toteutua. Naisen euro (Puhemies koputtaa) voi olla jatkossa myös sama kuin miehen euro.

16.53 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Äitienpäivän aikaan hallituksen piiristä heräteltiin keskustelua perhevapaiden tasaisesta jakaumasta, ja on sinänsä hyvä, että isä kannustetaan käyttämään perhevapaita. Mutta on huomattava, että pakkokiintiöt esimerkiksi kotihoidon tuen osalta merkitsivät sitä, että perheiden va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

linnanvapautta kavennettaisiin ja niin äitien kuin isienkin itsensä toivomaa oikeutta ja mahdollisuutta pitkään perhevapaaseen kavennettaisiin ja heikennettäisiin. Viime vaalikaudella kristillisdemokraattien yhden ministerin ryhmä pystyi torjumaan kotihoidon tukeen aiotut heikennykset. Nyt sitten varmistaisin hallitukselta, lupaatteko säilyttää tämän nykyisen hyvän, perheiden valinnanvapautta tukevan kotihoidon tukijärjestelmän, joka mahdollistaa lapselle oikeuden hoitoon omassa kodissa kolmen vuoden ikään saakka.

16.54 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Räsänen, teillä on kokemus ministeriajalta, ja te hyvin henkilökohtaisestikin varmaan tiedätte, että ihan kaikkea sitä, mitä ministeriössä tapahtuu, ei välttämättä ole nyt ministerin tiedossa. Mutta tämän asian tiedän. Sosiaali- ja terveysministeriössä ei olla valmistelemassa muutoksia nykyiseen kotihoidon tukijärjestelmään.

16.55 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuo hallituksen tasa-arvo-ohjelma oli erittäin odotettu, ja kyllähän siellä on pitkä lista paitsi isoja teemoja myös erittäin konkreettisia toimenpiteitä: lähisuhdeväkivallasta, työelämän tasa-arvokysymyksistä, tasa-arvosta koulumaailmassa ja urheilumaailmassa sekä miesten ja poikien terveyden edistämiseksi. Kun täällä tuli jo aikaisemmin esiin tämä työelämän tasa-arvokysymys, niin kyllähän nyt ensimmäistä kertaa myös tänne tasa-arvo-ohjelmaan on kirjoitettu tavoite siitä työnantajalle korvattavasta 2 500 euron palkkiosta. Missä vaiheessa se tulee voimaan?

Sitten olisin halunnut kysyä vielä tarkemmin tuohon ohjelmaan kirjatusta palkkatasa-arvo-ohjelmasta sukupuolten välillä, joka nyt laitetaan tänä vuonna alulle, kolmivuotinen ohjelma. Minkälaisia konkreettisia toimenpiteitä siihen ohjelmaan on suunniteltu?

16.56 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tämä 2 500 euron korvaus on valmistelussa, ja toivomme, että mahdollisimman pikaisesti totta kai nyt saamme sen sitten myöskin sieltä ministeriöstä eteenpäin. Näiden perhevapaiden kehittäminen tietenkin kokonaisuudessaan on ihan äärimmäisen tärkeää, että löydämme niihin erityyppisiä vaihtoehtoja, jotka sopivat sitten perheille mahdollisimman hyvin, ja että ne nimenomaan lisäävät sitä oikeudenmukaisuutta mutta myöskin että uskotaan ja luotetaan siihen, että perheet itse myöskin tietävät, mikä on kullekin perheelle kaikista paras vaihtoehto. Tähän nyt sitten ministeri Rehula jo viittasikin, että tähän kotihoidon tukeen muun muassa ei ole tulossa ministeriöstä nyt minkäänlaisia uusia avauksia.

16.57 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulle tämä hallituksen kauan odotettu tasa-arvo-ohjelma oli valtava pettymys. Hallituksen kärkihankkeena pitäisi olla työllistäminen. Naiset halutaan kuitenkin ilmeisesti pitää kotona. Kuten tiedämme, kotihoidon tuesta naiset käyttävät yli 90 prosenttia. Samaan aikaan hallitus romuttaa päivähoitoa. Myös omaishoitajista 70 prosenttia on naisia. Nämä tauot työelämässä pienentävät naisten palkkoja ja eläkkeitä ja vaikeuttavat naisten työllistymistä. Tasa-arvo-ohjelmassa tähän ongelmaan ei esitetä lainsäädännöllisiä toimia. Kysynkin teiltä, arvoisa tasa-arvoministeri: aikooko hallitus tehdä jotain työn ja perheen yhteensovittamisen helppottamiseksi?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

16.58 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aloititte sillä, että tasa-arvo-ohjelma oli pettymys, ja sitten jatkoitte listalla toimenpiteistä, jotka ovat toki, kun ne ovat säästöpäätöksiä, hankalia ja vaikeita ja kohdistuvat johonkin, ja että on parantamisen varaa siinä, että sukupuolivaikutusten arviointi tehtäisiin nykyistä paremmin. Näiltä osin hallitus on sitoutunut tässä ohjelmassaan toimimaan kärkihankkeittensa osalta, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksen osalta, kun se saadaan siihen asentoon, että pykälät ovat niin valmiita, että vaikutusarviointia päästään tekemään.

Toisaalta mitä tulee lainsäädäntöön, jota tämän vaalikauden aikana työn ja perheen yhteensovittamisen osalta kyetään valmistelemaan, niin tulee aika, jolloin niistäkin asioista kerrotaan.

16.59 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lakia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ollaan hallitusohjelman mukaisesti uudistamassa. Hallitusohjelmassa sanotaan, että avioerojen ja avoerojen yhteydessä turvataan lasten oikeus sekä äitiin että isään. Arvoisa ministeri, missä vaiheessa tämä uudistustyö on, ja miten etävanhempien epätasa-arvoista tilannetta aiotaan parantaa?

16.59 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tosiaankin valmistelussa tuolla oikeusministeriössä, ja uudistustarpeet arvioidaan kesään 2016 mennessä. Siellä on tietysti tarkasteltavia asioita, tätä vuoroasumista koskevaa sääntelyä muun muassa, lapsen kuulemista koskevaa sääntelyä. Tämä valmistelu tehdään työryhmätyönä 2016—2017, minkä jälkeen se on sitten valmis tulemaan tänne, eli se on prosessissa ja tulee tänne, kuten on luvattu. Tämä on varmaan se aikataulu, 2016—2017, sen jälkeen se tulee eduskuntaan. Asia on etenemässä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.